

Aivar Kamal
Kohtla-Järve Linnavalitsus
linnavalitsus@kjl.lv.ee

Teie 05.11.2024 nr 5-1/3387
Meie 06.12.2024 nr 12.1-1/4930-2

Vastused Kohtla-Järve LV küsimustele

Austatud härra Kamal

Pöördusite Rahandusministeeriumi riigi osaluspoliitika ja riigihangete osakonna poole mitmete riigiabi ja selle andmist puudutavate küsimustega. Vastused Teie küsimustele on järgmised:

- 1. Kohtla-Järve Linnavalitsuse 25. septembri 2024. a korraldusega nr 423 on linnast sõltuvale üksusele osaühingule OSK GRUPP (registrikood 10268560) eraldatud 60 000 eurot linna reservfondist Oru ja Kukruse katlamajade rekonstrueerimiseks. Kas sellisel kujul rahaliste vahendite eraldamine linnast sõltuvale üksusele on käsitletav riigiabina? Kui on, siis kas vähese tähtsuse abina?**

Vastus: riigiabiga on tegemist, kui rahaline toetus (meede) vastab järgmistele kriteeriumidele: (i) toetuse saajaks on ettevõtja; (ii) tegemist on riigi vahenditega ja meede on omistatav riigile; (iii) meede annab eelise ettevõtjale; (iv) meede on valikuline ja (v) meede mõjutab või võib mõjutada konkurentsi ja liikmesriikide vahelist kaubandust. Juhime tähelepanu, et kriteeriumi (ii) puhul hõlmavad riigi vahendid kõiki avaliku sektori vahendeid, sh kohaliku omavalitsuse üksuse vahendeid. Täpsemalt saab nende kriteeriumide kohta lugeda [Euroopa Komisjoni teatisest riigiabi mõiste kohta ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses](#) (edaspidi *riigiabi mõiste teatis*).

Vähese tähtsusega abi puhul on toetuse summa väike (300 000 eurot ettevõtja kohta mistahes kolme aasta jooksul), mistõttu on mõju konkrentsile ja liikmesriikide vahelisele kaubandusele väike ja seetõttu ei loeta sellist abi riigiabiks ning ka abi andmisel kehtivad lihtsamad tingimused.

Riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmise üldised siseriiklikud protseduurireeglid on sätestatud [konkurentsiseaduse](#) 6. peatükis.

Konkreetselt katlamajade toetamist on varem peetud vähese tähtsusega abiks, nt on vastavalt riigiabi ja vähese tähtsusega abi registri (RAR) andmetele SA Keskkonnainvesteeringute Keskus poolt 2016. aastal antud toetust osaühingule OSK GRUPP „Kohtla-Järve linna Oru linnaosa kaugkütetorustiku rekonstrueerimiseks“ vähese tähtsusega abina. Seetõttu leiame, et ka Teie kirjas nimetatud toetust Oru ja Kukruse katlamajade rekonstrueerimiseks saab lugeda vähese tähtsusega abiks. Vähese tähtsusega abi andmisel on oluline eelnevalt kontrollida, kas toetuse saaja vähese tähtsusega abi vaba jääk on piisav, et talle uut vähese tähtsusega abi anda. Kontrolli saab teha Rahandusministeeriumi [riigiabi kodulehel](#) oleva avaliku päringu kaudu.

2. **Juhul kui esimesele küsimusele vastus on jaatav, siis kuidas toimub riigiabi andmise asjaolust teavitamine Riigiabi ja vähese tähtsusega abi registris? Kas selle jaoks antakse konkreetsele ametnikule õigusi selle teave lisamiseks? Kuidas selliseid õigusi võib saada?**

Vastus: vastavalt konkurentsiseaduse § 49² lõikele 3 on riigiabi ja vähese tähtsusega abi andjad kohustatud registrile esitama andmed kogu nende poolt antava riigiabi ja vähese tähtsusega abi kohta. [RARi põhimääruse](#) § 3 lõike 1 kohaselt sõlmib Rahandusministeerium abi andjaga lepingu. Pärast lepingu sõlmimist saame anda õigused andmete kandmiseks RARi. Palume lepingu sõlmimise palvega pöörduda aadressile riigiabi@fin.ee.

3. **ELTL artikli 107 lõike 1 kohaselt on riigiabi ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust. Riigiabi on muuhulgas igasuguste soodustuste andmine, mis alati ei pea väljenduma rahaliste vahendite ülekandmisel. Kas linnast sõltuva üksusega linnavara üürilepingu soodustingimustel sõlmimine on ka käsitletav riigiabi andmisena?**

Vastus: tõepoolest ei ole oluline, mis vormis abi antakse (nt toetus, sooduslaen, maksusoodustus, riigi või kohaliku vara müük alla turuhinna vm), vaid tähtis on, kas ettevõtja sai sellega eelise. Lisaks tuleb aga ka hinnata, kas ülejäänud riigiabi kriteeriumid on täidetud, s.o kas meede võib potentsiaalselt mõjutada konkurentsi ja kaubandust liikmesriikide vahel. Põhimõtteliselt ei saa välistada, et soodustingimustel üürilepingu sõlmimise puhul võib olla tegemist riigiabiga või vähese tähtsusega abiga. Vastava analüüsi peab tegema abi andja.

4. **Kas mittetulundusühingutele (sh spordiklubidele) antav toetus ürituste või võistluste korraldamiseks on käsitletav riigiabina? Kui on siis, millistel tingimustel? Kui mitte, siis miks?**

Vastus: ka loetletud juhtudel ei saa välistada riigiabi olemasolu, kuid üldiselt on võimalik jõuda ka järeldusele, et sellistel meetmetel on vaid kohalik mõju ehk riigiabi 5. kriteerium (mõju liikmesriikide vahelisele kaubandusele) on täitmata. Näiteks on ka Euroopa Komisjon teinud mitmeid otsuseid, kus on leitud, et konkreetsete asjaolude tõttu on teatavatel tegevustel vaid kohalik mõju ning seetõttu ei mõjutanud need liikmesriikide vahelist kaubandust ja seega polnud tegemist riigiabiga. Näited sellistest otsustest on toodud riigiabi mõiste teatise punktis 197, sh üheks näiteks vaid kohalikku mõju omavatest juhtumitest on spordi- ja puhkerajatised, mis teenindavad peamiselt kohalikku elanikkonda ja ei meelita ligi investeeringuid teistest liikmesriikidest.

5. **Kas mittetulundusühingutena tegutsevatele spordiklubidele iga-aastaselt eraldatav pearaha iga harrastaja kohta on käsitletav riigiabina või mitte?**

Vastus: vt vastust eelmisele küsimusele.

6. **Kas linna hallatav asutus võib olla riigiabi andja rollis või riigiabi andjaks loetakse alati ametiasutust sõltumata sellest, kes oli abi andja?**

Vastus: ka linna hallatav asutus võib olla riigiabi andja, kui linn saab suunata nende vahendite kasutamist. Näiteks on riigiabi mõiste teatise punktis 50 selgitatud: „Tõsiasi, et eelist andvat meedet ei rahasta vahetult riik, vaid riigi poolt abi haldamiseks asutatud või määratud avaliku sektori või eraõiguslikud asutused, ei tähenda tingimata, et seda meedet ei rahastata riigi vahenditest“.

Seega, kui täidetud on riigiabi olemasolu kõik kriteeriumid, sh riigi (sh kohaliku omavalitsuse üksuse) vahendid ja riigile omistatavus, on tegemist riigiabiga ja abi andmisel tuleb järgida Euroopa Liidu otsekohalduvaid riigiabi reegleid. Väikeste abisummade puhul on võimalik anda abi vähese tähtsusega abina, nt [Euroopa Komisjoni määruse \(EL\) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes](#) alusel. Vähese tähtsusega abi andmise kohta vt ka konkurentsiseaduse §-i 33 ja Rahandusministeeriumi [kodulehte](#).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarmo Porgand
osakonnajuhataja

Maris Kalda 58851434
Maris.Kalda@fin.ee